

Motýlí cestovatelé ve Fata Morganě

V Botanické zahradě hlavního města Prahy je i letos tradiční výstava motýlů. A opět vás jejich krása ohromí!

Výstava motýlů v tropickém skleníku Fata Morgana patří v trojské botanické zahradě k mým nejoblíbenějším akcím. Nejenže každý rok znovu a znovu obdivuju tu křehkou motýlí krásu, pestrobarevnost, ladnost, vznešenost, ale také každý rok pronikám mnohem víc do tajů těchto pozoruhodných tvorů.

Letos jsem si z výstavy kromě toho, že jsem byla svědkem zrození nového krasavce, odnesla další poznání o tom, proč a kam motýli migrují, kde mají umístěný takzvaný vnitřní kompas, který druh prchá před monzunem, kdo při migraci zdolá nejdlejší vzdálenost...

Bez tykadel jsou ztraceni

Věděli jste například, že se motýli musí během tahu spoléhat jen sami na sebe? „*Na rozdíl od ptáků s sebou většinou nemají nikoho zkušeného, kdo už cestu absolvoval. Migrují totiž jen jednou za život. Potomci motýlů, kteří už na místě určení byli, si informace nezbytné pro cestování nesou zapsané v genech,*“ říká kurátorka výstavy Eva Smržová.

Jak si tedy během migrace motýli poradí? K orientaci jim slouží tykadla, ve kterých mají takzvané vnitřní hodiny, jejichž správné seřízení podle Slunce zajišťuje, že se během cesty od trasy neodchýlí. Odchýlení od daného směru jim nedovolí ani jakýsi vnitřní kompas, který mají motýli rovněž v tykadlech.

Motýli gurmáni

Proč motýli migrují? I na tuhle otázku ve skleníku Fata Morgana najdete odpověď. Někteří cestují za lepším klimatem, dostatkem vláhy, jiní zase za gurmánským zážitkem. A pozor, kvůli pochutině jsou ochotni uletět i stovky kilometrů.

Příkladem je madagaskarský *Chrysirida rhipheus*, jehož housenky jsou skutečně mlsné. Pochutnají si totiž jen na listech čtyř druhů pryskyřicových stromů rodu *Omphalea*. Tři druhy této dřeviny rostou v suchých opadavých lesích na západě a jeden v deštných stálezelených lesích na východě Madagaskaru. A tak se tento motýl v období sucha stěhuje na východ, po jeho skončení pak zase na západ ostrova

Motýlí maratonec

Zajímá vás, který motýl během „stěhování“ uletí nejdlejší vzdálenost? Babočka bodláková. Ta při migraci zdolá neuvěřitelných 15 000 kilometrů! A možná jste nevěděli, že právě tento druh se na vegetační sezonu stěhuje i k nám. „*Ano, babočka bodláková do České republiky v příznivých letech přiletí až z daleké Afriky. Kromě ní sem migruje i babočka admirál z okolí Středozemního moře,*“ uvádí Eva Smržová.

Migrace jiné babočky – *Vanessa kershawi* je také velmi zajímavá. Vyskytuje se na jihovýchodě Austrálie, odkud po silných zimních deštích táhne v srpnu a září do vnitrozemí. Překoná tak vzdálenost až 580 kilometrů. Tito motýli létají jen dva metry nad zemí a v roce 1899 dokonce jejich migrace způsobila vlakový kolaps. Hejna motýlů totiž zakryla nejen nebe, ale i koleje a vlaky tak kvůli nim vůbec nevyjely.

Nejhezčí motýl světa

A které druhy ve skleníku Botanické zahrady hlavního města Prahy uvidíte poletovat? Těšit se můžete na oblíbené „soví motýly“, noční obry druhu *Attacus atlas* i na překrásné modré babočky rodu *Morpho*. Nechybí ani nejznámější cestovatelé – monarchové druhu *Danaus plexippus*.

Zahrada se letos také pyšní jedním z nejkrásnějších motýlů světa, kterým je babočka druhu *Agrias amydon*. Tento exemplář pochází z tropické Ameriky, kde většinu dospělého života tráví vysoko v korunách stromů deštného pralesa. A vidět ho je skutečná vzácnost. V Evropě tuto babočku totiž vystavuje jen motýlí farma ve Stratfordu, zahrada v Mainau a Botanická zahrada hlavního města Prahy!

Ještě nemáte plány na některý z dalších volných dnů? Zajedte do trojské botanické zahrady. A uvidíte, že, stejně jako já, se po návštěvě výstavy motýlů budete těšit na její další ročník, který zcela jistě bude opět výjimečný.